

Jätän eriävän mielipiteen aluehallituksen päätökseen hyväksyä äänin 8–4 esitys ulkomaisen hoiva- ja hoitohenkilöstön hankinnasta Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Vaadin seuraavat perustelut liitettäväksi päätöspöytäkirjaan:

Pirkanmaan hyvinvointialue päätti historiansa ensimmäisenä työvoimapulaan vastaavana keinonaan nojata ulkomaiseen työvoimaan. Asiaan kiinnitti huomiota myös Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer, jonka pirkanmaalaiset ammattiosastot lähettivät aluehallitukselle kannanoton, jossa osoitettiin huolta hyvinvointialueen valitsemasta suunnasta.

Yhdyn SuPerin huoliin, jotka liittyivät mm. epäeettiseen palkkaukseen, kielitaidon puutteisiin, rekrytoinnin tuomaan mainehaittaan ja jo maassamme olevan työvoiman ohittamiseen. Hoiva- ja hoitohenkilöstön rekrytointi ulkomailta ei myöskään pureudu sosiaali- ja terveysalan työvoimapulan juurisyihin, kuten riittämättömään palkkaukseen ja työn kuormittavuuteen.

Kun näitä epäkohtia pyritään tälläkin hetkellä korjaamaan hoitajalakolla ja jopa joukkoyrityksien irtautumisen uhalla, lähettää Pirkanmaan hyvinvointialue täysin väärän viestin korvaamalla suomalaishoitajia ulkomaisella työvoimalla. Nyt tehdyllä päätöksellä sairaanhoitajat tuodaan maahan tekemään lähihoitajan tai hoiva-avustajan työtä eli koulutustaan alempiin tehtäviin.

Suomalaista hoiva- ja hoitohenkilöstöä ulkomaisella korvatta heikkenee myös henkilöstön kielitaito. Rajoittuneeseen kielitaitoon liittyy selviä ongelmia potilasturvallisuuden ja palvelunlaadun kannalta – erityisesti ikäihmisten parissa. Ikäihmisillä on oikeus tulla ymmärretyksi. Kielitaidottomuus aiheuttaa lisärasitetta myös kotimaisille hoitajille: SuPerin jäsenkyselyssä 70 % koki puutteet kollegojen kielitaidossa työarkea kuormittavana. Kielitaitovaatimusta tulisi nostaa eikä laskea.

Ulkomaisen työvoiman sijaan sote-alan henkilöstövajetta tulisi korjata kotimaisin keinoin. Suomessa on useita kymmeniätuhansia sote-alan koulutuksen saaneita, jotka ovat vaihtaneet alaa. Tehyn teettämän kyselyn mukaan jopa puolet alalla toimivista aktiivisesti harkitsee alanvaihtoa.

Suomalaisia sote-ammattilaisia on houkuteltava palaamaan ja pysymään alalla kilpailukykyisillä palkoilla, erillisillä bonuksilla ja paremmilla työoloilla. Akuutin hoitajapulan korjaamiseksi Pirkanmaalla suunniteltu miljoonan euron ja vajaata sataa ulkomaista hoitajaa koskevan rekrytoinnin olisi voinut korvata esimerkiksi tarjoamalla jokaiselle alalle palaavalle suomalaishoitajalle kannustimeksi tuntuva paluubonus.

Mainitun bonuksen lisäksi tulisi huomioida entistä paremmin alalla jo olevan henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen. Kotimaisen hoiva- ja hoitohenkilöstön palkkauksen, työolojen parantamisen sekä alan pitovoiman tukemiseksi Pirkanmaan hyvinvointialue tulisi luoda viipymättä erillinen toimenpideohjelma. Ohjelman käynnistäminen mahdollisimman nopeasti loisi edellytykset korjata työvoimapulaa hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä vuoden 2023 alusta alkaen.

Tampereella 12.5.2022

Erja Pelkonen
Aluehallituksen jäsen